

מדינת ישראל רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

י"ד בחשון התשפ"ו
5 בנובמבר 2025
שה. 2025-2388

לכבוד
מנהלי הגופים המוסדיים

שלום רב,

הנדון: הבהרה לעניין הליך משיכת כספים מקופת גמל - טיוטה

כללי

סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן – **חוק קופות הגמל**), קובע את זכותו של עמית למשוך את כספי החיסכון הפנסיוני שלו, זאת בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף, בתקנות שהוצאו מכוחו, בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, ובתקנוני קרנות הפנסיה וקופות הגמל. כמו כן, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק קופות הגמל, זכות זו הינה של העמית בלבד והיא אינה ניתנת להעברה לאחר.

בתקופה האחרונה הולכת וגוברת בשוק החיסכון הפנסיוני תופעה במסגרתה גורמים שונים בשוק, בעלי רישיון ושאינם בעלי רישיון (להלן ביחד – **מייצגים**), פונים לציבור החוסכים הרחב באמצעות פרסומים והודעות טקסט במסגרתם הם מציעים סיוע באיתור ומשיכה של כספי חיסכון פנסיוני. בחינה שנערכה על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – **הרשות**) העלתה כי במרבית המקרים הודעות אלו משדלות את ציבור החוסכים לביצוע משיכה של כספי החיסכון הפנסיוני שלהם תוך מתן הבטחות שונות לביצוע המשיכה גם במצבים בהם משיכה זו אינה עומדת בהוראות הדין.

מעבר לכך שמשיכת כספים מהחיסכון הפנסיוני עומדת בניגוד למטרת החיסכון הפנסיוני ולאינטרס החוסך לשמור את כספי החיסכון הפנסיוני שלו לצורך קבלת קצבה חודשית לאחר הגעתו לגיל פרישה, הרי שמשיכות הכספים המבוצעות על ידי אותם מייצגים, נעשות על פי רוב גם מבלי ליידע את העמית אודות תשלום המס המירבי הכרוך בביצוע המשיכה, ומבלי ליידע אותו אודות הפגיעה הבלתי הפיכה הצפויה בחיסכון הפנסיוני שלו עקב המשיכה ובכלל זאת פגיעה בקצבת הזקנה שתשולם לעמית במועד הפרישה, פגיעה בכיסויים הביטוחיים הקיימים לו במוצר הפנסיוני בו הוא חוסך וכיוצא בזה. כל זאת, תוך ביצוע פעולות זיוף מסמכים, התחזות ומרמה על מנת לעקוף את הוראות הדין, התקנונים והפוליסות, ותוך שהם מחתימים את העמיתים על חוזים דרקוניים לתשלום עמלות מופרזות, אותן יידרשו העמיתים לשלם גם אם לבסוף יבקשו לחזור בהם מפעולת המשיכה לאחר שהבינו את ההשלכות של פעולת המשיכה המבוקשת.

לאור ריבוי המקרים בהם אותם מייצגים משדלים חוסכים למשוך את כספי החיסכון הפנסיוני שלהם תוך נקיטה בפעולות של התחזות, זיוף ומרמה, פועלת הרשות במגוון דרכים על מנת למגר מקרים אלו. הבהרה זו הינה חלק ממכלול הצעדים הננקטים על ידי הרשות.

הבהרה

חובות האמון והזהירות המוטלות על גוף מוסדי מכוח חוק קופות הגמל, הנגזרות מתפקידו, מחייבות אותו להבטיח כי כל פעולה בכספי העמיתים תבוצע אך ורק לטובת העמיתים, על פי בקשתם המפורשת ובהתאם לדין. לשם כך,

על הגוף המוסדי לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותו הדרושים לו לצורך מניעת תרמית, טעות או ניצול לרעה, ובכלל זה לוודא כי הבקשה שהוגשה תקינה, מלאה ובהתאם לדין.

יובהר כי בקשה שלא הושלמו בה כל פרטי המידע הדרושים לגוף המוסדי לבירור זכאות העמית בהתאם לדין, כך למשל לצורך אימות המסמכים שצורפו לבקשה, אימות פרטי חשבון הבנק שנמסרו בבקשה לעמית, אימות זהות העמית המבקש וכיוצא בזה, לא תיחשב כבקשה מלאה. לפיכך מניין הימים שנקבע בהוראות הדין לרבות בסעיף 41א לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, בתקנונים ובפוליסות, לפי העניין, לביצוע המשיכה, יחל רק מהמועד שבו התקבלו בידי הגוף המוסדי כלל הפרטים הנדרשים. בהתאם לכך, עיכוב הנובע מהשלמת מידע כאמור לא ייחשב כאי עמידה במועדי המשיכה ולא יחייב את הגוף המוסדי בתשלום ריבית פיגורים לפי הדין.

לצורך השלמת בירור זכאות העמית כאמור לעיל, על הגוף המוסדי לנקוט בתוך זמן סביר באמצעים נאותים, אפקטיביים ומותאמים לנסיבות, כדי לוודא כי הבקשה למשיכת כספים על כל צרופותיה, עומדת בהוראות הדין. להלן מספר דוגמאות:

1. בבקשה למשיכת כספים שלגביה נדרש בהתאם להוראות הדין או התקנון כי ינותקו יחסי עובד ומעסיק בין העמית לבין אותו מעסיק, ביצוע בדיקה כי אכן נותקו יחסי עובד ומעסיק בין העמית לבין אותו מעסיק, למשל באמצעות דיווח המעסיק על עזיבת עבודה בממשק המעסיקים.

לצורך כך, יתווסף בממשק המעסיקים שדה החובה "הפקדה אחרונה" שבו ידווח המעסיק בגין כל הפקדה האם מדובר בהפקדה אחרונה עקב עזיבת עבודה או פטירת העמית. עד לכניסת השדה האמור לתוקף, ניתן לאמת מול דיווח המעסיק אודות עזיבת עבודה בשדה "סטאטוס העובד בחודש המשכורת" בסטאטוס 5, 17 או 18.

לעניין זה יובהר כי מסמך "אישור מעסיק על עזיבת עבודה", יהא שמו אשר יהא, לא יהווה עוד כמסמך המעיד על ניתוק יחסי עובד ומעסיק.

2. בבקשה למשיכת כספים בפטור ממס, ביצוע בדיקה כי אישור פקיד שומה לזכאות לפטור ממס על משיכת כספים שהוגש במסגרת בקשת המשיכה הוא מסמך מקורי, למשל באמצעות ממשק שע"מ של רשות המיסים.

3. לצורך אימות פרטי חשבון הבנק שנמסרו בבקשה למשיכת כספים, ביצוע בדיקה כי חשבון הבנק שאליו מופקדים הכספים הנמשכים הינו חשבונו של העמית, למשל באמצעות ממשק אד"ב של מס"ב.

4. בבקשה למשיכת כספים של עמית שנפטר, ביצוע בדיקה כי צו הירושה או צו קיום צוואה שצורף לבקשה הוא מסמך מקורי, למשל באמצעות בדיקה מול הממשק המקוון של הרשם לענייני ירושה במשרד המשפטים.

5. הגוף המוסדי ישתמש באמצעים לאימות זהות העמית מבקש הבקשה ולאימות בקשה לעדכון פרטים באזור האישי של העמית, למשל באמצעות פרטי האימות הקיימים בגוף המוסדי, שליחת הודעות לפרטי הקשר של העמית שהגוף המוסדי מחזיק ערב בקשת העדכון וכיוצא בזה.

בכבוד רב,

עמית גל

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון